

Bil. 18

Isnin

1 Julai 2019

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN

Parliamentary Debates

KAMAR KHAS

Special Chamber

**PARLIMEN KEEMPAT BELAS
PENGAL KEDUA
MESYUARAT KEDUA**

KANDUNGAN

UCAPAN DI BAWAH USUL BERKENAAN PERKARA TADBIR KERAJAAN [P.M.17]:

- **Masalah Banjir dan Hakisan di Sepanjang Sungai Linggi**
- YB. Tuan Cha Kee Chin (*Rasah*) [Halaman 1]
- **Kenapa Kerajaan Baharu Pakatan Harapan
Melanggar Janji 14 Dalam Manifesto**
- YB. Datuk Seri Ir. Dr. Wee Ka Siong (*Ayer Hitam*) [Halaman 6]

**MALAYSIA
KAMAR KHAS
PARLIMEN KEEMPAT BELAS
PENGKAL KEDUA
MESYUARAT KEDUA**

Isnin, 1 Julai 2019

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

*[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Mesyuarat**]*

**UCAPAN DI BAWAH USUL
BERKENAAN PERKARA TADBIR KERAJAAN (P.M. 17)**

Masalah Banjir dan Hakisan di Sepanjang Sungai Linggi

2.34 ptg.

Tuan Cha Kee Chin [Rasah]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin membangkitkan masalah banjir yang sering kali melanda kawasan perumahan di sepanjang laluan Sungai Linggi. Sungai Linggi melalui beberapa kawasan perumahan di bawah Parlimen Rasah sebelum ke muaranya di Linggi. Di antara kawasan yang dilalui oleh Sungai Linggi termasuk Kampung Pasir, Kampung Dato' Mansur, Kampung Batu 3 Mambau, Kampung Sri Mantau dan beberapa kawasan perumahan yang lain.

Saya ingin menarik perhatian pihak Kementerian Air, Tanah dan Sumber Asli tentang masalah banjir yang sering kali melanda kawasan-kawasan tersebut, khususnya selepas hujan lebat. Insiden terkini berlaku pada petang 4 Jun 2019, iaitu petang menjelang Hari Raya Aidilfitri. Sebahagian rumah di beberapa kawasan perumahan di sepanjang Sungai Linggi telah dimasuki air dan dilanda banjir, yang turut menjejaskan persiapan raya para penduduk. Beberapa bahagian tebing Sungai Linggi telah terhakis, khususnya di Kampung Sri Mantau, keadaan ini telah berterusan sejak sekian lama. Namun, tiada kerja memperbaiki tebing atau membina semula tebing sungai yang baru dilakukan sehingga kini. Keadaan semasa yang mengakibatkan hakisan terus berlaku, dengan air sungai akan menghakis secara berterusan dan mengakibatkan keadaan semakin memudaratkan para penduduk.

Selaku Ahli Parlimen kawasan, saya ingin memohon perhatian serius daripada pihak kementerian dan Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) peringkat Negeri Sembilan dan Daerah

Seremban, agar tindakan yang efektif dapat dilaksanakan dengan kadar segera. Tindakan segera amat diperlukan agar masalah banjir dapat dielakkan, sambil hakisan pada tebing sungai dapat dicegah dengan lebih berkesan.

Saya ingin mendapatkan maklumat berikut daripada pihak kementerian:

- (i) berapakah peruntukan daripada kerajaan persekutuan yang telah disalurkan untuk tujuan tebatan banjir, menaik taraf atau membaik pulih tebing Sungai Linggi, khasnya di kawasan Parlimen Rasah untuk tahun-tahun 2014, 2015, 2016, 2017 dan 2018?;
- (ii) berapakah peruntukan daripada Kerajaan Persekutuan untuk rancangan tebatan banjir dan membaik pulih tebing Sungai Linggi, khasnya di kawasan Parlimen Rasah untuk tahun 2019 dan bilakah peruntukan ini akan diturunkan?;
- (iii) apakah kerja-kerja yang akan dilakukan untuk tahun ini untuk lokasi yang dinamakan di dalam perenggan (i) di atas?; dan
- (iv) apakah rancangan jangka panjang yang akan dilaksanakan di lokasi yang dinyatakan di perenggan (i) di atas dan bilakah ia akan dilaksanakan, serta berapakah kosnya?

Saya ingin memohon kerjasama daripada kementerian untuk memberikan maklumat terhadap soalan-soalan di atas dan apa-apa langkah berkesan daripada pihak kementerian agar hakisan tebing dan banjir dapat dielakkan pada masa hadapan. Sekian, terima kasih. Saya juga ambil kesempatan ini Tuan Yang di-Pertua ucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri yang turun padang melawat, buat tinjauan di kawasan yang saya sebutkan pada hari Jumaat yang lepas. Sekian, terima kasih.

2.37 ptg.

Timbalan Menteri Air, Tanah dan Sumber Asli [Tengku Zulpuri Shah bin Raja Puji]:
Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih juga kepada sahabat saya, Yang Berhormat Rasah. Peruntukan Kerajaan Persekutuan yang disalurkan bagi tahun 2014 hingga 2018. Kementerian Air, Tanah dan Sumber Asli (KATS) melalui Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) telah memperuntukkan sejumlah peruntukan kepada JPS Negeri Sembilan bagi mengurangkan risiko banjir dan mengatasi masalah hakisan tebing sungai di Negeri Sembilan. Daripada keseluruhan peruntukan tersebut, peruntukan yang diagihkan kepada JPS Daerah Seremban adalah seperti berikut:

TAHUN	KESELURUHAN PERUNTUKAN JPS DAERAH (RM)	AGIHAN PERUNTUKAN BAGI SG LINGGI (RM)	KAWASAN	SKOP KERJA
2014	800,000	54,190	Batu 3, Mambau, Kampung Seri Mantau	Kerja Pengukuhan Tebing
2015	600,000	115,800	Kampung Seri Mantau	Kerja Pengukuhan Tebing dan <i>Drop</i> Struktur
2016	1,050,000	140,000	Batu 3, Mambau	Sistem Perparitan dan Pengukuhan Tebing
2017	1,310,000	600,000	SRJK(C) Kelpin, Kampung Singh	Kerja Pengukuhan Tebing dan Penyaluran
2018	1,150,000	19,800	Kampung Dusun Nyoir	Kerja Penyaluran Anak Air Sungai Linggi

Untuk pengetahuan Yang Berhormat Rasah, semua data-data dan maklumat ini akan saya beri kemudian.

Peruntukan Kerajaan Persekutuan yang Disalurkan Bagi Tahun 2019

Bagi tahun 2019, Kementerian Air, Tanah dan Sumber Asli (KATS) melalui Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) telah mengagihkan peruntukan sebanyak RM1,060,000 kepada JPS Daerah Seremban untuk menyelesaikan masalah hakisan tebing dan saluran sungai bagi seluruh Daerah Seremban dan Nilai. Dari peruntukan tersebut, sebanyak RM300,000 adalah bagi menyelesaikan masalah di Sungai Linggi. Satu sebut harga telah dikeluarkan pada bulan Mei 2019 bagi menjalankan kerja-kerja membaik pulih hakisan tebing yang telah berlaku di kawasan Kampung Pasir dan juga di tebing SRJK(C) Kelpin hasil daripada aduan yang telah diterima dari Yang Berhormat Mary Josephine Pritam Singh iaitu ADUN Rahang dan juga daripada Yang Berhormat Cha Kee Chin sendiri, Ahli Parlimen Rasah.

■1440**Rancangan Jangka Panjang bagi Sungai Linggi**

Pada tahun 2001, kementerian melalui JPS telah melantik perunding bagi menjalankan kajian Kemungkinan Rancangan Tebatan Banjir bagi Sungai Linggi. Berdasarkan kajian tersebut, beberapa projek secara berfasa telah dijalankan bagi mengurangkan risiko banjir. Sejak pelaksanaan projek dari tahun 2009 hingga 2015, hasil dari pelaksanaan projek secara berfasa tersebut sepanjang 27 kilometer telah siap. Sepanjang 10 kilometer akan disiapkan dalam projek Pembangunan Lembangan Sungai Bersepadu (PLSB) Sungai Linggi Fasa Empat yang sedang dilaksanakan di bawah RMKe-11.

Penyelesaian masalah banjir bagi Lembangan Sungai Linggi secara menyeluruh sepanjang 65 kilometer dengan anggaran kos RM265 juta. Walau bagaimanapun, peruntukan yang diluluskan di bawah RMKe-11 adalah RM70 juta iaitu hanya melibatkan 10 kilometer panjang sungai. Bagi Fasa Lima, peruntukan akan dipohon di bawah RMKe-12 adalah RM100 juta.

Pelaksanaan projek tebatan banjir Sungai Linggi Fasa Satu sehingga Fasa Tiga adalah di kawasan Parlimen Port Dickson manakala projek Fasa Empat yang sedang dilaksanakan adalah di kawasan Parlimen Seremban. Masalah banjir terutama di kawasan Parlimen Rasah dijangka akan dapat diatasi dengan pelaksanaan projek Pembangunan Lembangan Sungai Bersepadu (PLSB) Sungai Linggi Fasa Lima yang merangkumi keseluruhan jajaran Parlimen Rasah. Antaranya adalah Kampung Pasir, Kampung Singh, Taman Happy, Kampung Chedang dan Kampung Sri Mantau.

Isu Banjir Kilat Pada 4 Jun 2019

Kejadian banjir kilat telah berlaku pada 4 Jun 2019 di sekitar kawasan Daerah Seremban. Antara kawasan yang terjejas adalah di Kampung Ismail (Ampangan), Blok C (Ampangan), Kampung Pasir, Kampung Singh, Taman Happy, Kampung Chedang dan juga Kampung Sri Mantau. Kejadian banjir kilat ini berlaku di antara jam 6.00 petang sehingga ke 8.00 malam. Bacaan hujan yang telah direkodkan semasa kejadian tersebut adalah sebanyak 81 milimeter bagi Stesen Hujan Stor JPS dan juga 114 milimeter di Stesen Hujan Tuanku Ampuan Najihah. Jumlah hujan tersebut turun dalam tempoh kurang satu jam. Manakala bagi bacaan aras Sungai Linggi pula telah merekodkan bacaan tertinggi iaitu 35.60 meter berbanding bacaan normalnya pada aras biasa adalah 32.5 meter.

Hasil pemantauan dan tinjauan di tapak yang telah dilakukan, didapati antara punca berlakunya banjir kilat tersebut adalah kerana hujan yang sangat lebat selain masalah sistem perparitan gagal berfungsi apabila aras ketinggian Sungai Linggi meningkat. Longkang-longkang utama di kebanyakan kawasan gagal menyalurkan air larian dan air hujan ke sungai kerana aras sungai terlalu tinggi menyebabkan berlakunya *backflow* ke kawasan yang rendah.

Susulan daripada kejadian banjir kilat yang telah berlaku, Jabatan Pengairan Dan Saliran (JPS) Daerah Seremban telah melaksanakan kerja-kerja penyaluran sungai segera bagi Sungai Batang Penar dan juga Sungai Paroi yang mana kedua-dua sungai ini merupakan anak sungai bagi Sungai Linggi dengan kos sebanyak RM20,000. Dengan perlaksanaan kerja penyaluran tersebut, ianya dapat membantu melancarkan aliran air longkang terus ke sungai.

Di samping itu, kerja-kerja penyaluran bagi sungai Linggi sepanjang tiga kilometer bermula dari Kampung Pasir ke Taman Happy juga telah dijalankan dan dijangka siap pada bulan Ogos 2019. Cadangan penyelesaian segera dengan membina *bypass* laluan longkang utama ke Sungai Linggi di kawasan Kampung Singh pula akan dikaji secara terperinci sama ada ianya dapat membantu mengurangkan banjir yang sering berlaku atau sebaliknya.

Jabatan juga akan melaksanakan langkah berjaga-jaga dari semasa ke semasa sekiranya kejadian yang sama berulang kembali dengan menyediakan pam bergerak di lokasi-lokasi terbabit. Pemantauan terhadap cuaca semasa akan dilakukan dengan kerjasama Jabatan Meteorologi. Pam bergerak akan bersedia untuk diguna pakai di lokasi jangkaan dalam tempoh tiga hari sebelum kejadian berlaku.

HAKISAN TEBING DI KAMPUNG SRI MANTAU

Bagi permasalahan hakisan tebing Sungai Linggi yang berlaku di Kampung Sri Mantau pula, ianya dalam pemerhatian dan pemantauan JPS Daerah Seremban. Ini adalah kerana kawasan tersebut melibatkan tanah persendirian yang akan dibangunkan oleh pemaju untuk pembinaan rumah kedai dua tingkat. JPS Negeri Sembilan telah mensyaratkan kepada pemaju tersebut untuk membaik pulih keseluruhan tebing. Pihak pemaju juga telah mengemukakan beberapa cadangan bagi membaik pulih tebing sungai tersebut untuk perhatian dan semakan JPS Negeri Sembilan. Kerja-kerja di tapak telah mula dilaksanakan pada Mei 2019 dan dijangka akan siap sepenuhnya pada akhir Mei 2020. Terima kasih.

Kenapa Kerajaan Baharu Pakatan Harapan Melanggar Janji 14 Dalam Manifesto

2.46 ptg.

Datuk Seri Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam]: Tuan Yang di-Pertua, selepas Pakatan Harapan menawan Putrajaya, sebuah Jawatankuasa Khas Kabinet Mengenai Anti Rasuah (JKKMAR) telah ditubuhkan. Malah Pada 13 Ogos 2018, Perdana Menteri pernah mengeluarkan kenyataan media mengenainya. Menurutnyanya, yang diputuskan JKKMAR mengenai pelantikan Ketua Pesuruhjaya Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM) mestilah melalui Jawatankuasa Pilihan Parlimen supaya ianya lebih telus.

Janji 14 dalam manifesto Pakatan Harapan pun ada menyebut tentang 'Mereformasi Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia dan memperkasa usaha membanteras rasuah. Namun, pelantikan bekas Ahli Majlis Pimpinan Pusat Parti Keadilan Rakyat (PKR), Puan Latheefa Beebi Koya selaku Ketua Pesuruhjaya SPRM mengundang persoalan dalam kalangan rakyat ekoran ia diputuskan oleh Perdana Menteri tanpa melalui Kabinet mahupun Jawatankuasa Khas Parlimen mengenai pelantikan jawatan utama agensi kerajaan.

Menurut Yang Berhormat Iskandar Puteri, pelantikan Latheefa Koya adalah sepenuhnya mengikut perlembagaan tetapi salah dari segi politik. Dalam masa yang sama, beliau berkata langkah itu telah melanggar Janji 14 manifesto Pilihan Raya Umum ke 14 (PRU14) kerana ianya tidak disahkan oleh Parlimen. Menteri Dalam Negeri pula, Yang Berhormat Pagoh juga pernah berkata bahawa beliau berharap akan ada perbincangan terlebih dahulu diadakan bersama pemimpin dalam Pakatan Harapan pada masa hadapan.

Apakah kenyataan oleh Yang Berhormat Iskandar Puteri dan Yang Berhormat Pagoh hanyalah bersifat "*after thought*"?, dengan izin. Apa yang dapat dilihat di sini ialah keputusan JKKMAR dan Jawatankuasa Khas Parlimen mengenai pelantikan jawatan utama agensi awam langsung tidak dihiraukan kerajaan malah tidak selari dengan Janji 14 sebagaimana terkandung di dalam Buku Harapan.

Perkara ini bukan sahaja dikritik oleh rakyat dan pimpinan pembangkang tetapi juga pemimpin dalam kerajaan sendiri, turut saling bercanggah pendapat.

- (i) kenapa langgar Janji 14?;
- (ii) kenapa jawatankuasa yang ditubuhkan tidak diberikan kuasa bagi memainkan peranannya? Adakah penubuhan itu sekadar perhiasan mahu menggembirakan hati rakyat?

- (iii) apakah tindakan kerajaan bagi mengelakkan perkara seperti memungkiri janji ini daripada terus dijadikan amalan?;
- (iv) apakah keputusan muktamad kerajaan? Adakah Perdana Menteri masih diberikan kuasa penuh terhadap pelantikan jawatan-jawatan penting dalam pentadbiran negara?; dan
- (v) adakah proses ratifikasi akan dilakukan dengan meminta PSC mengesahkan pelantikan Latheefa dan bagaimana ianya boleh dilakukan supaya tidak dilihat sebagai tindakan “*after thought*”?

Jika acuan Malaysia Baharu ini benar-benar mengenai ketelusan dan integriti, kerajaan patut mengehendkan kuasa Perdana Menteri berhubung dengan pelantikan jawatan utama badan-badan bebas dan berkanun termasuk lantikan politik ke dalam agensi atau syarikat berkaitan kerajaan (GLC). Jika tidak, apa yang dilaung-laungkan itu oleh semangat Malaysia Baharu yang kononnya mahu memisahkan kuasa badan eksekutif serta menyerahkan kuasa pelantikan jawatan-jawatan utama dikembalikan kepada Parlimen ini hanya gah pada nama semata-mata. Sekian, terima kasih.

■1450

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Tuan Mohamed Hanipa bin Maidin]:

Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat Ayer Hitam di atas soalan yang dikemukakan. Tuan Yang di-Pertua, pertamanya saya mengucapkan terima kasih atas keprihatinan Yang Berhormat atas isu manifesto Pakatan Harapan (PH). Ini menunjukkan bahawa Yang Berhormat, secara tersirat, amat bersetuju bahawa manifesto PH ini sesuatu yang baik. Sama ada segala janji yang terkandung dalam manifesto itu dapat dilaksanakan dengan sempurnanya sudah tentu masih boleh dibahaskan. Namun, bagi kerajaan ini, yang lebih penting Yang Berhormat telah menunjukkan minat yang amat mendalam kepada setiap perkataan yang terkandung dalam manifesto PH.

Pelantikan Ketua Pesuruhjaya SPRM adalah selaras dengan peruntukan Seksyen 5, Akta SPRM 2009, yang menyatakan secara jelas bahawa Yang di-Pertuan Agong hendaklah melantik Ketua Pesuruhjaya SPRM di atas nasihat Perdana Menteri. Peruntukan di dalam seksyen tersebut tidak ada menyatakan secara spesifik Perdana Menteri mesti merujuk pelantikan tersebut kepada Jawatankuasa Pilihan Khas Parlimen mengenai lantikan jawatan utama perkhidmatan awam atau kepada Kabinet untuk mendapatkan kelulusan. Selain itu, tiada klausa yang menyatakan bahawa Ketua Pesuruhjaya SPRM haruslah dilantik daripada kalangan penjawat awam. Justeru, pelantikan Puan Latheefa Beebi Koya sebagai Ketua Pesuruhjaya SPRM adalah selaras dengan undang-undang yang sedia ada.

Untuk makluman Yang Berhormat, Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, Al-Sultan Abdullah Ri'ayatuddin Al-Mustaffa Billah Shah telah memperkenankan pelantikan Puan Latheefa Beebi Koya sebagai Ketua Pesuruhjaya SPRM bagi tempoh dua tahun iaitu mulai 1 Jun 2019 sehingga 31 Mei 2021. Majlis mengangkat sumpah pelantikan tersebut juga telah diadakan di Istana Negara pada 25 Jun 2019. Oleh itu Yang Berhormat, kerajaan yakin segala tindakan dan keputusan yang dibuat oleh beliau sebagai Ketua Pesuruhjaya SPRM adalah berdasarkan kepada merit dan keterangan-keterangan yang diperolehi SPRM, bukan atas arahan mana-mana pihak. Tugas beliau jelas iaitu untuk membanteras rasuah di mana-mana saja. Dengan sokongan dan dokongan pegawai-pegawainya. Kerajaan percaya Ketua Pesuruhjaya yang baharu bersama SPRM dapat mengubah Malaysia menjadi negara yang bersih dan bebas daripada rasuah. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Ahli-ahli Yang Berhormat, Mesyuarat Kamar Khas hari ini ditangguhkan sehingga jam 2.30 petang, hari Selasa, 2 Julai 2019.

[Kamar Khas ditangguhkan pada pukul 2.53 petang]